

Şeriat makamında iken, 'Bu senin, bu benim'
Tarikat ve **Marifet** makamında iken, 'Hem senin, hem benim'
Hakikat makamında iken, 'Ne senin, ne benim'

diyecek olgunluğa erişilir.

Sadomasochist (kendi kendini cezalandıran ve bundan zevk duyan) ilkelerden, güncel hayatı zorlaştıran ve kısıtlayan tavırları reddedip, hayatı benimseyen, yaşamı kolaylaştıran ve insan zihnini geliştiren değerleri, ibadet haline getirmek.

a) Bu yüzden Anadolu Aleviliği'nde İran' daki Şii'ler gibi Kerbelâ Vak'asının acılarını anma gerekcesi ile sırtlar kanayana kadar kamçılanmaz.

b) Aleviler kadınlarını kara çarşaflara bürünme zorluğunu ve erkeklerin başına takka takma gerekcesini reddederler.

c) Anadolu Aleviliğinde iş ibadet statüsüne geçer. Bu yüzden kişi yaptığı işi toplumun ve tanrının hizmeti için yapar. Beşvakit namaz ile işi engelleme gerekcesi görmez. Köylerde Cem'ler bile kış aylarında, iş döneminin sakinleştiği aylarda yapılır.

d) '*Mana insanın beş duygusuna değil kafasına hitap eder.*' O.V.Kanık
 İnsanın hayatta kalmasını sağlayan, vitalize eden maddelerin manasını ve sudur'unu (tanrının tecelli etme derecesi'ni) yükseltebilmek için yiyeceklere „sofra-duası“, içeceklere 'su-duası' okunur. Törenlerde ise hayırlı olması için özel dua 'Gülbang' (Gülbank, Gülbeng) yüksek sesle okunur. Yer-yüzünde yaşayan yaklaşık bütün varlıklar için büyük önem taşıyan ve varlıkların çevreleri ile iç içe olmasını sağlayan nefes daha özel bir anlam taşır. Bu yüzden Alevi-Bektaşî şairlerinin törenlerde, meclislerde ezgiyle okunan, tarikat inançların içeriliğini taşıyan koşma biçimindeki şiirlere bu ad verilir. Ayrıca, cemlerde, kutsal olarak algılanan insan benliğine, kişiliğine yönelik sözlere ve mürşitlerin gönüllerini ferahlandıran mânevi güce de nefes adı verilir.

Bu yaşam-felsefesi sürecinde mantıkî gelişen temel ilkeler:

a) İnsan-Sevgisi	b) Dostluk	c) Eşitlik
ç) Misafirperverlik	d) Halkçılık (demokrasi)	e) Barış-Severlik (pazifizim)
f) Akılcılık (enteligenz)	g) İlim-Severlik	ğ) Gerçekçilik (realite)
h) Hoşgörü (tolerans)	i) Özgürcülük (inkilapçılık)	ı) Çağdaşlık (modernlik)
k) İlericilik (progresiflik)	l) Haktanırlık (hakşinaslık)	k) Araştırmacılık (...)

Bu temel ahlâk kuralları, Alevi-Bektaşî yoluna talip olan (girmek isteyen) her Can'dan istenilir.

5. Aleviliğe genel bakış ve toparlama :

Alevilik, Hz.Muhammed'i izleyen üç halifeyi kabul etmeyen, Hz. Ali'yi halife ve imam kabul eden, onun soyundan gelen ya da izinden giden tüm bâtnî (içrek, esoterik) mezhep ve tarikatları kapsayan, kendilerine özgü kural ve törenleri bulunan dinsel-siyasi inanç sistemi ve yaşam tarzıdır.